

Kazimierz Myśliński, Wiesław Śladkowski

Sprawozdanie z działalności Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego za okres od 17 III 60 do 23 III 61

Rocznik Lubelski 4, 329-331

1961

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

K R O N I K A

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU LUBELSKIEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO ZA OKRES OD 17 III 60 DO 23 III 61

I. Stan organizacyjny Oddziału

W okresie sprawozdawczym liczba członków Oddziałów utrzymywała się na poziomie lat ubiegłych i wynosi obecnie 78 osób. Pracami Oddziału kierował wybrany na walnym zebraniu w dn. 17 marca 1960 r. Zarząd w składzie: Prezes — Doc. dr Kazimierz Myśliński, Wiceprezesa — Doc. dr Jerzy Kłoczkowski i Doc. dr Henryk Zins, Sekretarz — Mgr Wiesław Śladkowski, Skarbnik — Mgr Jerzy Zaremba, Członkowie: Mgr Jadwiga Kobusiewicz, Prof. dr Leon Halban (do chwili zgonu w maju 1960), Prof. dr Aleksander Kossowski, Doc. dr Józef Mazurkiewicz, Doc. dr Tadeusz Mencil, Dr Józef Ryszard Szaflik. Ponadto w pracach Zarządu udział brali członkowie Z. G. PTH: Ks. Prof. dr Mieczysław Żywczyński i w okresie swej kadencji (do czerwca 1960) Prof. dr Jan Dobrzański. Nadal istniała i prowadziła działalność sekcja dydaktyczna na czele z mgr J. Kobusiewicz oraz sekcja miłośników historii miasta Lublina kierowana przez Doc. dr J. Mazurkiewicza. W okresie sprawozdawczym Zarząd obradował ogółem 6 razy.

II. Posiedzenia naukowe

W okresie tym odbyło się 9 zebrań naukowych z następującymi referatami: Prof. dr St. Hoszowski: Rola handlu gdańskiego w ekonomice Polski feudalnej (XVI—XVIII w.), Prof. dr W. Czaplinski z Wrocławia: Problem rządów magnackich w Polsce w XVII w., Dr A. Stankowa: Lublin w XVII w., Dr Johannes Kalisch (NRD): Badania nad stosunkami polsko-niemieckimi w NRD, Prof. dr H.M. Serejski z Łodzi: Joachim Lelewel — indywidualizm historyka a jego poglądy, Prof. dr B. Leśnodorski z Warszawy: Problem demokracji szlacheckiej w Polsce, Prof. dr Kazimierz Lepszy z Krakowa: Historia Bałtyku i zagadnienie historii uniwersytetów na Kongresie w Stockholmie, Dyskusja z udziałem Prof. dr St. Arnclida z Warszawy na temat makiety III tomu Historii Polski.

W doborze tematyki i osób prelegentów Zarząd uwzględnił wysuwany od dawna przez członków postulat, zapraszając wybitnych uczonych z innych ośrodków historycznych z odczytami poruszającymi problemy ogólniejszej natury. Zebrania z referatami profesorów: Czaplńskiego, Serejskiego, Leśnodarskiego i Lepszego spotykały się z dużym zainteresowaniem i wywołały ożywioną dyskusję. Także na innych odczytach frekwencja wykazywała na ogół w porównaniu z okresem poprzednim tendencje zwyżkowe.

III. Upowszechnienie i popularyzacja wiedzy historycznej

Przy końcu 1960 r. Oddział wspólnie z redakcją „Sztandaru Ludu” zorganizował cykl cotygodniowych odczytów otwartych o charakterze popularno-naukowym przeznaczonych dla szerokich kręgów społeczeństwa, poświęconych przeszłości Lublina w ramach ogólnego tematu „Lublin 960—1960”, które cieszyły się dużą popularnością. Prelekcje wygłaszali członkowie Oddziału, a mianowicie: Mgr M. Młynarska: Wykopaliska archeologiczne na terenie Lublina, Doc. dr J. Kłoczowski: Początki Lublina i jego najdawniejsze dzieje, Doc. dr K. Myśliński: Dzieje Lublina w XIV i XV w., Mgr inż. H. Gawarecki: Architektura średnio-wiecznego Lublina, Doc. dr J. Mazurkiewicz: Jak się sądził i rządził dawny Lublin, Dr St. Tworek: Lublin w okresie Odrodzenia i Reformacji, Dr M. Stankowa: Dzieje Lublina w XVII w., Mgr J. Reder: Udział Lublina w życiu państwa polskiego i jego znaczenie w porównaniu do innych miast Rzeczypospolitej, Mgr inż. H. Gawarecki: Budownictwo, architektura i sztuka Renesansu i Baroku w Lublinie. Dr W. Ćwik: Lublin w ostatnich latach Rzeczypospolitej, Dr R. Rosiak: Dzieje drukarstwa, wydawców i prasy lubelskiej, Doc. dr Mencil: Lublin w XIX w., Dr A. Kierek: Rozwój przemysłu w Lublinie w XIX w., Prof., dr J. Willaume: Założenie parku Saskiego i sytuacja w Lublinie przed wybuchem powstania styczniowego, Dr St. Krzyżala: Rewolucja 1905/7 w Lublinie, Mec. K. Bielski: Lublin w okresie międzywojennym, Dr R. Rosiak: Prasa lubelska i drukarstwo od I do końca II wojny światowej. Należy dodać, że niektóre odczyty były powtarzane dla wojska i młodzieży szkolnej.

Prowadził także Zarząd w dalszym ciągu przygotowania do zorganizowania wzorem odbytych uprzednio w Łukowie i Chełmie, sesji popularno-naukowej w Kraśniku, uzyskując od tamtejszej PRN odpowiednie dotacje i zapewniając u historyków lubelskich a także u niektórych miejscowych miłośników historii Kraśnika referaty i głosy w dyskusji. Niektóre z nich będą później opublikowane w specjalnym wydawnictwie, które każe się pod red. doc. dr K. Myślińskiego. Sesja w Kraśniku ma się odbyć w maju podczas Dni Oświaty Książki i Prasy.

Ponadto z inicjatywy kierownika sekcji dydaktycznej mgr J. Kobusiewicz, członkowie Oddziału wygłaszali odczyty na konferencjach nauczycielskich. I tak doc. dr K. Myśliński mówił o państwie Mieszka I oraz dwukrotnie na temat: Prawda historyczna w powieści H. Sienkiewicza i filmie „Krzyżacy”, dr Z. Mańkowski o powstaniu Polski Ludowej na tle sytuacji międzynarodowej, a dr J. R. Szafilk trzykrotnie na temat: 550 rocznica bitwy pod Grunwaldem.

IV. Akcja Wydawnicza

W okresie sprawozdawczym ukazał się III tom „Rocznika Lubelskiego” (red. prof. dr J. Dobrzański i doc. dr T. Mencil), największy objętościowo z dotychczasowych, liczący 335 str. Ponadto oddane zostały do druku materiały z sesji chełmskiej pt. „Ze studiów nad dziejami Chełma i Ziemi Chełmskiej (red. Komitet: R. Królikowski, doc. dr K. Myśliński, mgr W. Śladkowski — sekretarz, prof. dr J. Willaume — redaktor). Zakończono także prace redakcyjne nad tekstami źródłowymi regionalnymi o charakterze dydaktycznym, które po uzyskaniu recenzji zostaną przekazane do druku. Nadal były przygotowywane: Monografia Lublina (praca zbiorowa pod red. doc. dr J. Mazurkiewicza), Monografia Łukowa (pióra J. R. Szaflika i R. Orłowskiego pod red. doc. dr K. Myślińskiego), Lauda Miejskie Lubelskie z XVIII w. w oprac. doc. dr J. Mazurkiewicza i doc.

dr T. Mencla. Rozpoczęto także prace związane z wydaniem IV tomu „Rocznika Lubelskiego”, który ma być poświęcony prawie wyłącznie dziejom m. Lublina i ukaże się wiosną 1962 r.

Wydawnictwa powyższe są dotowane przez WRN i MRN w Lublinie oraz PRN w Łukowie i Chełmie a wydawane przez Lubelską Spółdzielnię Wydawniczą, przemianowaną od 1 I 1961 w Wydawnictwo Lubelskie.

Bardzo ważnym momentem w działalności Oddziału, który z pewnością wpłynęło na sprawy wydawnicze, było zawarcie w dniu 16 II 61 porozumienia w sprawie badań nad historią zbrodni hitlerowskich na Lubelszczyźnie ze szczególnym uwzględnieniem obozu masowej zagłady na Majdanku oraz wydawnictw poświęconych temu zagadnieniu, przez Oddz. Lub. PTH, Towarzystwo Opieki nad Majdankiem, Państwowe Muzeum na Majdanku i Wydawnictwo Lubelskie. Na czele wyłonionej w wyniku porozumienia 17 osobowej Rady Naukowej Wydawnictw o Majdanku stanął członek Oddziału dyr. doc. dr Tadeusz Mencil, a w skład jej weszli: prof. dr Juliusz Willaume, jako zastępca przewodniczącego oraz dr St. Krzykała i dr Z. Mańkowski.

V. Uwagi końcowe

Zarząd obecny w działalności swej kontynuował w dalszym ciągu linię postępowania przyjętą przed kilkoma laty, starając się, aby Towarzystwo będące trybuną wymiany myśli i dyskusji naukowych środowiska historycznego lubelskiego, było także z drugiej strony czynnikiem organizującym, instytucją, w której ześrodkowuje się szersza inicjatywa naukowa i wydawnicza naszego ośrodka. Dlatego też nadal nie szczędzono wysiłków dla uzyskania odpowiednich dotacji i doprowadzenie do końca zamierzeń wydawniczych.

Wzmocnionym w okresie Millenium zainteresowaniom historycznym, przejawiającym się w terenie w dążeniu do poznania przeszłości własnego regionu, Oddział wychodził naprzeciw, nadając im przez organizację sesji naukowych i opracowywanie wydawnictw właściwą, poprawną formę. Zwrócono też uwagę na popularyzację wiedzy historycznej w samym Lublinie, czemu służył wspomniany cykl odczytów „Lublin 960—1960”.

Na zakończenie należy jeszcze raz wspomnieć o jak najlepiej przebiegającej współpracy i utrzymaniu kontaktów pomiędzy Oddziałem a władzami wojewódzkimi i miejskimi, które w pełni doceniały znaczenie naukowe i kulturalne prac prowadzonych przez Towarzystwo, służyły mu zawsze pomocą i żywo interesowały się jego działalnością.

Kazimierz Myśliński

Wiesław Śladkowski

WYSTAWA „NAUKA W SŁUŻBIE DRANG NACH OSTEN” W LUBLINIE

Wystawa pod powyższym tytułem eksponowana w Lublinie w listopadzie ub. r. została zorganizowana przez Sekretariat Stanu do spr. szkol. wyższ. i zawod. w NRD przy współpracy Ministerstwa Szkol. Wyższ. Polski. Za pomocą licznych dokumentów i źródeł historycznych, bogato cytowanej literatury, fotografii itp. zaznajamia ona z działalnością i pracami pruskich a następnie niemieckich historyków zajmujących się badaniami wschodu (Ostforschung), wskazuje na główne cele tych badań, służących do „naukowego” uzasadniania parcia na wschód, demaskuje po-